FRITIDSMAGASINET

CARAVAN

20 ÅR MED TIMMER-NABBEN

2024

MÅNGA NYHETER

SPONTANRESAN

FESTIVALEN I KROATIEN

UNDVIK ELOLYCKOR

ÅRGÅNG 65 • **#4** 2023

SVERIGES STÖRSTA MAGASIN OM MOBIL FRITID

Undvik elolyckor

Mer än hälften av elolyckor med dödlig utgång sker i hemmet. Många av dem orsakas av att vi använder elprodukter felaktigt. Här är några misstag du inte vill göra hemma eller på campingen.

TEXT: **JOHAN DALI**
FOTO: **SHUTTERSTOCK**

En elolycka är när en person dör eller skadas efter att ha kommit i kontakt med elektrisk ström, via en ljusbåge eller via en strömgenomgång. Vid strömgenomgång får den drabbade ström genom kroppen. En ljusbåge är en kraftig elektrisk urladdning som överförs genom luften och sker bland annat vid kortslutning. Den kan bli flera tusen grader varm och kan skapa ljud, farliga gaser, splitter och mycket starkt ljus.

Det första du ska tänka på innan arbete med el ska göras är att kontrollera spänningen så att elen är frånkopplad.

Farliga USB-laddare

Mer än hälften av elolyckor där någon dör sker i våra egna hem. Nuförtiden finns elanvändning dessutom långt ner i åldrarna. Även små barn laddar mobiler, surfplattor och liknande. En vanlig orsak till elolyckor är USB-laddare. I dag går det att köpa billiga kopior med dålig kvalitet. Det som kan hända då är att stickpropparnas stift lossnar och fastnar i vägguttagen. När stiftet lossnar kan den förvandlas till en dödsfälla. Barn kanske inte tänker på detta och rör stiften.

Barn kan dessutom enkelt stoppa in föremål i vägguttaget som saknar petskydd eller komma åt oskyddade vägguttag, till exempel om plastkåpan är borttagen. Finns det en lampa som saknar glödlampa är det också en farlig fälla om barn stoppar in fingrarna där. Det händer även att djur biter i kablar vilket kan vara direkt livsfarligt för djuren.

Rätt produkter inne och ute

Många elolyckor orsakas av att vi använder elprodukter på ett felaktigt sätt. Produkter som är avsedda för inomhusbruk kan direkt bli spänningsförande när de kommer i kontakt med vatten och fukt, vilket lätt sker utomhus. Men även att göra tvärtom kan vara farligt.

Du ska inte ansluta ett jordat utomhusuttag med skyddsjordning – till exempel en ljusslinga – till en ojordad kontakt inomhus.

Ett misstag du ska undvika är att lägga kablar så de hamnar i kläm i dörrar och fönster. Det skadar nämligen sladden och gör att vatten kan tränga in.

Anlita en fackman

Att dra el själv som hemmafixare är olagligt och livsfarligt, vilket också har orsakat flera elolyckor.

Låt en fackman med behörighet koppla in el om du vill ändra, dra nytt eller göra om eldragningarna!

Viktigt att tänka på är också att i vissa delar av världen är risken högre att råka ut för en elolycka än i Sverige. På många håll finns inte samma säkerhet som här hemma när det gäller el.

Kontrollera ditt fritidsfordon

Våra husbilar och husvagnar är extra utsatta då det vibrerar och skakar en hel del när vi är ute på våra vägar. Det är viktigt att regelbundet kontrollera ditt fordon så inget har lossnat.

Kontrollera också att det finns jordfelsbrytare på campingplatsens uttag. Testa den också genom att trycka på testknappen – den ska då lösa ut. Man kan även ha med sig en egen jordfelsbrytare som man sätter mellan uttaget och sin sladd.

Det är också viktigt med att man har en minsta ledningsarea på 2,5 kvmm och inga skarvar, förlängningskablar eller liknande mellan elstolpen och sitt fordon. Är den i en kabelvinda ska den vara helt utrullad eftersom den annars kan bli för varm.

Utomhusprodukter i förtältet

Andra tips för campinglivet är att tänka på att produkter i förtält ska vara avsedda för utomhusbruk. Tänk också på att på campingplatsen ansvarar campinganläggningen för elen fram till stolpen. Från stolpen till fordon/tält ansvarar campinggästen att allt är okej.

Tyvärr kontrollerar många campingar ej elkablarna som gästerna använder. Det går att se både det ena och det andra.

Jag hoppas att vi caravanare har gott omdöme och ej utsätter oss – eller någon annan – för risk. ■

LIVSFARLIG LEK!

UNDVIK MED PETSKYDD

Vad ska du göra om en elolycka inträffat?

Om någon råkat ut för en elolycka:

- Bryt strömmen!
- Om det inte går att bryta strömmen – berör inte bar hud, utan dra i kläder eller använd ett icke-ledande föremål mellan dig och den skadade.
- Kontrollera den skadades tillstånd.
- Tillkalla hjälp från omgivningen och kontakta sjukvården – berätta att olyckan är orsakad av el.
- Undersök den skadade och påbörja första hjälpen vid behov.

Vid allvarliga olyckor – ring 112!

Första hjälpen

- Kontrollera hjärta och andning – starta hjärt-lungräddning om det behövs.
- Kyl brännskador.
- Undersök hela kroppen.

| Källa: Elsakerhetsverket.

Vill du veta mer om elsäkerhet?
Besök Elsäkerhetsverkets webbsida.
www.elsakerhetsverket.se

trafik
teknik
trygghet

Ställ frågor kring Mobil fritid!

Gasol. El. Kablar. Markiser. Teknikkörning. Backkameror. Toalettömining. Kylskåp. Rengöring av tankar. Däck. Brandskydd.

– Det finns inga dumma frågor och ämnen. Vi är med i Caravan Club och i Caravan Club finns Caravanandan. I Caravanandan finns klubbkompisar och de fina orden – ”hjälpa till”.

JAN CC 86071
Jag har en Kabe husbil och den har CP-märkta åretrunt däck och även i registreringsbeviset står det CP-däck men året runt däck är inte godkända vinterdäck överallt och det finns inte som dubbdäck. Efter kontakt med Transportstyrelsen så måste det vara CP-märkta däck på bilen annars får man göra ny registreringsbesiktning och försöka få den godkänd med C-däck, jag undrar mest hur har man tänkt här och vad säger försäkringsbolaget om däcken inte har rätt märkning?

BJÖRN SVARAR: Husbilstillverkare typbesiktar ofta husbilar med flera typer av däck för att möta kundernas önskemål. Detta framgår inte av registreringsbeviset av utrymmesskäl.

CP-märkta däck, som till exempel Michelin och Continental har tagit fram, har enligt dessa tillverkare anpassats för husbilar men har samma belastningskod som motsvarande C-märkta däck där både 8- och 10-lagers däck förekommer. Skillnaden är att däcksidorna är designade för att klara ett högre däcktryck och som i sin tur förbättrar sidostabiliteten för fordon med hög tyngdpunkt som till exempel husbilar. CP-märkta däck saluförs endast av ett fåtal däckproducenter.

Det finns inga myndighetskrav att bilen måste vara försedd med däck som har denna märkning vid utbyte eller anskaffning av en extra uppsättning vinterdäck.

Vid utbyte eller komplettering av vinterdäck måste däcken givetvis uppfylla minst det belastningsindex som bilen har typgodkänts med.

Ett CP-märkt däck är alltså i grunden ett C-däck som har designats för att klara ett högre däcktryck men har inte högre bärighet jämfört med motsvarande C-däck.

Lättast är att ta kontakt med Kabe för att få reda på om bilen är typbesiktad med fler alternativ.

LEIF CC 42342
Jag har en Kabe Imperial, 2022. Efter cirka 500 mils körning upptäckte jag att ett däck var snedslitet. Mönster saknas på 20–30 mm.
Efter kontroll på specialverket konstaterades att hjulinställningen var felaktig.
Vem anser ni skall stå för denna kostnad?

BJÖRN SVARAR: Av frågan framgår varken registreringsnummer på husbilen eller vilket datum husbilen inköptes vilket har betydelse för om det är den föregående eller den nuvarande konsumentköplagen som ska tillämpas.

Gränsen för dessa olika tillämpningar går vid 1 maj 2022.

Om vi istället förutsätter att bilen omfattas av en fabriksgaranti som normalt gäller i två år räknat från första registreringsdatum så är det i vilket fall säljaren som ska stå för ett kostnadsfritt avhjälpande.

Detta under förutsättning att säljaren inte kan bevisa att bilen har utsatts för yttre påverkan som t.ex. krökta framvagnsdetaljer eller annat som kan ha inträffat vid passering av farthinder, påkörning av trottoarkant eller passering av vägbygge i hög fart.

Finns ingen garanti kvar gäller fortfarande konsumentköplagen. För den föregående konsumentköplagen gäller sex månader räknat från köpetillfället för när säljaren måste bevisa att yttre påverkan har orsakat skadan och därmed att felet inte kan anses som ett konsumentköpsrättsligt fel.

Har denna tidsperiod passerat är det konsumenten som ska bevisa att felet har varit ursprungligt, det vill säga att felet funnits där vid leverans.

För den nuvarande konsumentköplagen gäller 24 månader för respektive skyldigheter för säljare och konsument.

Sammantaget gör detta att svaret endast kan lämnas generellt då vi saknar grunddata för vilka förutsättningar som gäller i just detta fall för att kunna svara mer specifikt.

ANDERS CC 41638
Vad ligger till grund för ert ställningstagande angående anslutningskabeln?
https://caravanclub.se/formaner/reseinformation-medlemssida/sakra-re-el-pa-vara-campingplatser/

BJÖRN SVARAR: Vårt svar är kort men koncist. Caravan Club följer Elsäkerhetsverkets föreskrifter på detta område.

Elmia
Husvagn
Husbil

Träffa oss på Elmia Husvagn Husbil.

Vi finns i Caravan Clubs monter B05:20

Frågor

Har du en fråga eller något du vill veta mer om inom trafik, teknik eller trygghet?
Ställ din fråga på vår webbsida
www.caravanclub.se/fragor

Arne Björklund

Johan Dali

Börje Svärdström

Jan-Ove “Joe” Eriksson

Mats Berndtzon

Björn Söderberg

Frågor besvaras av våra kunniga personer i vår teknik-, trafik- och trygghetskommitté. Svaren kan ges i Fritidsmagasinet Caravan, på vår webbsida och i sociala medier. Alla frågor kommer kanske inte att kunna behandlas och är det av karaktären att svaret redan finns i Camping- och trafiksäkerhetsguiden eller i vår campingskolas avsnitt kan kommitten anse att frågan redan är besvarad.